

יראת ד' - היא תתהלל

כתוב בעקידת יצחק, "עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה, ולא חשכת את בנך את יחידך ממני". שואלים הראשונים, למה לא מוזכר את הנסיון שהשליכו את אברהם לכבשן האש, שלכאורה זהו נסיון הרבה יותר גדול, כי רצו להרוג אותו בעצמו, ואילו פה זה רק הבן שלו.

ונראה להקדים פה כמה נקודות:

הגמרא אומרת בסנהדרין (כ, א) שקר החן והבל היופי, אשה יראת ה' היא תתהלל. שקר החן - זה דורו של משה ושל יהושע. והבל היופי - זה דורו של חזקיה, ופרש"י שבדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, אשה יראת ה' היא תתהלל - זהו דורו של רבי יהודה בר אילעי, שהיו ששה מתכסין בטלית אחת והיו עוסקין בתורה, ופרש"י עניים היו.

והנה קשה מאד להבין שבדורו של משה ושל יהושע לא היתה יראת שמים, הרי בתורה משמע שהם היו יותר גדולים! וכן על דורו של חזקיהו - עוד יותר קשה... למה אשה יראת ה' זה דורו של ר"י בר אילעאי? במה התבלט ה"יראת ה'" שלהם?...

'בְּקוֹשֵׁי'. זהו נסיון יותר קשה... ששה מתכסין בטלית אחת והיו עוסקין בתורה.

[ובמאמר המוסגר, אמר רבי חיים שמואלביץ, איך שייך שבבגד אחד יתכסו ששה אנשים?... איך הם עשו את זה?... אמר ר' חיים, אם כל אחד חושב על עצמו, איך יהיה לו בגד - לאף אחד אין... **אבל כשכל אחד חושב איך יהיה בגד לשני - לכולם יש...**

הגמרא אומרת (סנהדרין ז, א) כדי רחמתן הוה עזיזא - כשאהבתנו היתה שלמה - אפותיא דספסירא [פרש"י על רוחב הסייף] סגי לך. דהיינו במיטה צרה - יכלו לשכב שתי אנשים, אך כאשר אין אהבתנו שלמה - גם מיטה גדולה ורחבה לא מספיקה לנו...]

כשאדם חושב כל הזמן איך יהיה טוב לשני - יש בסוף לכולם.]

"אשר אהבת"...

הקושי שהיה אצל אברהם אבינו הוא היה קושי גדול בלתי נתפס. כתוב במדרש בפרשה (ב"ר נו, ה), שהמלאכים בכו כאשר ראו איך אברהם הולך לשחוט את יצחק בנו. אבא שנולד לו בן בגיל כ"כ מבוגר, בן יחיד ואהוב והוא הולך לשחוט אותו ולהישאר עם ה'פרא אדם' - ישמעאל...

וכבש רחמיו לעשות רצונך - וכאשר המלאך אמר לאברהם "אל תשלח ידך אל הנער", ופרש"י (כב, יב) לשחוט. וממשיך רש"י אמר לו, אם כן לחנם באתי לכאן, אעשה בו חבלה ואוציא ממנו מעט דם, אמר לו אל תעש לו מאומה, אל תעש בו מום.

אשר אהבת... אומר רבי אייזיק שר (וורט סלבודקאי אמיתי!...) כתוב בחז"ל שאברהם אבינו הלך בדרך לעקידה והיה בוכה כל הזמן שהוא הולך לשכל את הבן שלו, ושאל ר' אייזיק, הרי זה לא ראוי לאברהם אבינו... הוא תמיד היה מקיים בשמחה!

אלא אמר ר' אייזיק, הקב"ה ציוה אותו קח נא את בנך את יחידך **"אשר אהבת"**! הוא לא ציוני להתעלם מהרגשות של אבא ולחשוב רק על הקב"ה ולשחוט את בנו. לא לא... תקח את הבן שאתה א-ו-ה-ב אותו! **אברהם אבינו הלך לקיים את מצות אשר אהבת, אז הוא הרבה בלבו כמה שיותר אהבה, ואת זה הוא הלך להקריב!**

כאשר הוא עמד בנסיון והלך עם יצחק לעקידה, מביא המדרש (נו, ד), בא לו ה-סמ"ך-מ"ם אצל אבינו אברהם, אמר ליה - סבא סבא, איבדת לבך, בן שנתן לך למאה שנה אתה הולך לשוחטו?!... אמר לו על מנת כן! אמר לו, ואם הקב"ה מנסה אותך יותר מכך אתה יכול לעמוד?... אמר לו ויתר על דין! וכי אפילו שיצוה על עצמו לא ירהר, ויקיים דבריו בלי התנצלות], אמר לו השטן - - - אמנם כעת הוא אומר לך לשחטו, אבל למחר אומר לך שאתה שופך דם וחייב, ששפכת דמו של בנך! אמר לו - על מנת כן!

כאשר ראה השטן שזה לא הולך... הלך ועשה נהר גדול שהם לא יוכלו לעבור בו. אברהם ויצחק נכנסו בתוך המים - עד שהגיעו המים עד לראשם וראו שיותר כבר א"א ללכת. אמר אברהם לקב"ה, אתה אמרת לי לקדש את שמך, אם יצחק בני יטבע בנהר - איך יתקדש שמך בעולמך?...

אתם שומעים על מה הוא חושב?... הרי לכאורה זה הדבר הכי טוב... הוא עשה כל מה שבקשו ממנו, רק הוא לא יכול כעת לעבור. פלאי פלאים... אבל אברהם בא ומתחנן לפני ה', **אני רוצה לקדש שם שמים!!!**

[ובמאמר המוסגר, מרן רה"י שואל (באיה"ש עה"ת כב, ז), כתוב בגמ' (ב"ב טז, א) שהשטן במעשה דאיוב נתכוון לשם שמים, שלא תאבד זכות אברהם. כי אם לא - כל הנסיון של אברהם היה מאבד את ערכו, כי גם איוב עשה כן... והקשה מרן, דמאחר ובזמן העקידה הוא ניסה להפריעו, למה אח"כ הוא פעל לזכותו? ומתרץ, התפקיד של השטן הוא לעשות קשיים בעשיית המצוות ומנסה להפריע, אבל לאחר שעמד בנסיון ועשה את המצוה - הוא רוצה שיעמוד זכותו! ולכן רצה השטן לנסות את איוב.

ואמר חתנו הגאון ר' זאב ברלין שליט"א, שכתוב כאשר יעקב אבינו ניצח את המלאך - אמר לו המלאך שלחני כי עלה השחר, והגיע זמני לומר שירה, דהיינו התכלית של היצירה"ר זה לא לנצח אותך **ולהכשיל** אותך, אלא הוא רוצה לנסות אותך ולהקשות עליך, **והניצחון שלו זה שאתה מתגבר עליו!** ואז הגיע זמנו לומר שירה, כי כעת הוא הגיע לתכלית שלו.

להרבות כבוד שמים - חשוב יותר מעולם הבא!

ישנה שאלה שמביא רבי אלחנן וסרמן זצ"ל (בקובץ הערות ביאורי אגדות ס"ה סק"ד) מה הגדלות של אברהם אבינו?... הרי כמה יהודים מסרו נפש על קידוש השם?... מליונים! כל קהילות הקדש אשר מסרו נפשם על קדושת ה' הנאהבים והנעימים... אז למה מאברהם אבינו כל כך מתפעלים?...

והתירוץ - ידוע. אומר הגר"ח מואלוז'ין זצ"ל, כל הכח של היהודים למסור נפש - הגיע מאברהם אבינו. הוא זה שהטביע כח בבניו למסור נפש על קידוש ה'.

ברוח חיים הוא מסביר עפ"י את המשנה באבות (ה, ג) עשרה נסיונות נתנסה אברהם **אבינו** ועמד בכולם, ואף שבמשנה הקודמת נאמר רק עשרה דורות מנח ועד אברהם ולא הוזכר אבינו.

אבל אומר מרן הרה"י (באיה"ש עה"ת כב, ב) אדם שמאמין בקב"ה, וכי זה נסיון גדול למות על קידוש השם? הרי הוא עוזב עולם שפל, ומגיע להיות בעולם נצח נצחים, קדוש עליון, מה הוא מפסיד?... למה לא?... [על הבית יוסף כתוב שהוא התחנן למות על קידוש ה'. למה לא?...] אומר הרה"י, איפה יהיה הנסיון?... הנסיון

יהיה אם יגידו לבן אדם תמות על קידוש ה' ולא יהיה לך שכר בעולם הבא. בא נראה אותך פה... כאן הוא מרויח נצח וכאן הוא מפסיד לנצח.

מי שמקבל עולם הבא ויש לו שכר גבוה, למה לא?... אבל בא נראה אם כשתפסיד את כל העוה"ב שלך גם תמסור נפש או לא. ואם גם פה אתה מוכן למסור נפש - זו גדלות שאין לה שניה.

על אברהם אבינו כתוב (טו, א-ב) שהקב"ה אמר לו "אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד", ויאמר אברם, "ה' אלוקים מה תתן לי ואנכי הולך עיריירי". ותמוה, מה פירוש מה תתן לי? עולם הבא!!!

אברהם אבינו אומר - עולם הבא לא שווה לי כלום! למה, כי המטרה שלו היתה לפרסם את שמו של הקדוש ברוך הוא בעולם. אז מה עולם הבא יתן לו?... זה כמו שיבוא אחד למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל ויגיד לו שהרב יפסיק ללמוד תמורת מליון דולר... מה זה בכלל... אתה מפתה את אברהם אבינו בגן עדן כאשר הוא רוצה לפרסם את בורא העולם!?! רצונו ה' שיהי' לו בן שימשיך עבודתו בעולם, ואם הוא ימות בלא בנים שוב ישתכח שם שמים מהעולם, וכל יגיעו בימי חייו ילך לטמיון, וזה אצלו יותר גרוע מלהפסיד עוה"ב.

[ועיי' בתרגום ריש קהלת בפסוק ב' הבל הבלים וכו' הכל הבל - כשראה שלמה מלך ישראל ברוח נבואה את מלכות רחבעם בנו שעתידה להתחלק עם ירבעם בן נבט, ואת ירושלים ובית המקדש שהם עתידים להיות חרבים, ואת בני ישראל שהם עתידים לגלות אמר במאמרו הבל הבלים העוה"ב - הבל הבלים כל מה שטרחתי אני ודוד אבא כולם הבלים - ודו"ק לענייננו].

[וגם משה רבינו אותו הדבר... כאשר הקב"ה אמר לו למות כתוב במדרש שבקש מהקב"ה לחיות אפילו כמו ציפור בארץ ישראל. ואמר מרן הרב שך, וכי הוא מעדיף להיות ציפור ולחיות?! הוא לא יודע מה מחכה לו בעולם הבא!?!... אלא אומר מרן הרב שך, משה רבינו רצה לקדש שם שמים, כל מה שברא הקב"ה בעולמו - לא ברא אלא לכבודו. וכל דבר בעולם מרבה כבוד שמים, גם הציפור הבודדת בתוך מיליארדים של ציפורים!!! טיפה של כבוד שמים מתרבה גם על ידה בים הגדול של כבוד שמים!... אומר משה רבינו - אני מוותר על הכל. אבל את הטיפה של כבוד שמים - אני רוצה!] וכאן אברהם אבינו הולך **בידיים** להפסיד את היותר מהגן עדן שלו...הכל ירד לטמיון כל יגיעו ועמלו כל ימי חייו. **זו הגדלות של אברהם אבינו... זה אף אחד לא מסוגל... כמה הוא היה יותר מכולם! אני מוכן לוותר על הגן עדן אם יתרבה כבוד שמים בזה. זה היה אברהם.**

ובמאמר המוסגר: אחד הדברים הכי גדולים שאני ראיתי ברבי אורי זוהר זצ"ל - היה, שדיברו עם מרן רה"י זיע"א שאם ר' אורי זוהר יעשה איזו תכנית בטלוויזיה - זה יכול להחזיר בתשובה הרבה אנשים. והרה"י הורה לו שכך יעשה. ור' אורי זוהר ידע - שאם הוא ידבר 'על ההתחלה' על תורה ומוסר ויראת שמים - אף אחד לא יקשיב לו, אז בתכנית הראשונה הוא עשה אותה בצורה שיכלו לטעות ולחשוב כאילו הוא חוזר לעבר, וכך רצה שבפעמים הבאות - יהיה הכל מלא... ואז יוכל להתחיל להביא לכיוון הרצוי.

ובאו לומר לרה"י שיש פה חשש של חילול ה'. אז הרה"י אמר לר' אורי להפסיק, להפסיק זה נקרא שכעת ישאר כל הרושם שיגידו עליו שהוא חזר למה שהוא היה... אך כשהרה"י אמר לו תפסיק - הוא הפסיק ולא אמר מילה! הפסיק מידית - עם הבזיונות והכל, לא איכפת לי. הוא רצה רק שיהיה לקב"ה נחת רוח, ברגע והרה"י אומר לו - לא - לא איכפת לו למה... הוא עושה הכל לשם שמים. אצל מרן ראש הישיבה זיע"א ידוע שעשה הכל לכבוד שמים למען יתרבה כבוד שמים. הוא עשה עסקאות של יששכר וזבולון עם

העולם הבא שלו!!! הוא נתן חלקים מהעוה"ב שלו תמורת כסף שיילך כולו לעולם הישיבות. פעם אחת דיברתי על זה עם אביו של מורנו הרב אודסר, שהוא הביא את אחד מהגבירים הגדולים שהיה תורם לרה"י, ודיברנו על זה בחדרו קצת בקול.

הרה"י שמע, הוא הסתכל עלינו ואמר, למה אתם מדברים על זה?... אני כל כך מתבייש בזה... אין לי ברירה אז אני עושה את זה...

הראש ישיבה היה מוכן למכור גן עדן שלו העיקר שלבני ישיבות יהיה מה לאכול...! הוא היה מחלק כספים בלי סוף - מהגן עדן שלו!!! הוא היה עושה שותפות... להגיע לשפיץ - - - גם את הגן עדן שלי אני מוכן למכור, העיקר שיתרבה כבוד שמים.

ככל שקשה יותר, כך זוכים יותר!...

קעת צריך לדעת: ככה זה לאורך כל הדרך, עמל, עמל, עמל וקושי - רק עם זה זוכים.

אמר מרן הרה"י [באיה"ש בתחילת הפרשה], כתוב בחז"ל (ב"מ פו, ב) שכל דבר שאברהם אבינו עשה בעצמו, שילם הקב"ה לבניו בעצמו. ומים שהוא נתן ע"י שליח, שאמר "יוקח נא" - שלם לבניו ע"י שליח, שנא' וירם משה את ידו ויך את הסלע.

ומה נגרם מזה?... כל מי מריבה. ואם לא היו מי מריבה - משה ואהרן היו נכנסים לארץ, ולא היו גולים ולא היו צרות. ולמה באמת אברהם אבינו אמר ששליח יעשה זאת?... מסביר הרה"י כי זה לא היה חלק מן ההכנסת אורחים, שהרי מה שהוא רצה שהם ירחצו רגליהם זה כי היה סבור שהם ערביים שמשותחוים לאבק רגליהם כדפרש"י בפסוק ד', והקפיד שלא להכניס עבודה זרה לביתו. אז אי"כ הוא לא התכוון לרע - חלילה, אז מה היתה התביעה עליו?... זה לא תביעה... אלא ללא עמל - אין את אותם זכויות. דבר שבא ע"י עמל - שכרו עשרת מונים מדבר שבא ללא עמל.

חז"ל אומרים על שם ויפת שכיסו את אביהם, ושם - נתאמץ יותר במצוה, ומה ההבדל בשכר?... שם זכה לציצית, שחז"ל אומרים על ציצית שלעתידי לבא על כל כנף יהיו שבע מאות עבדים, נמצא שעל כל טלית קטן יהיו אלפיים ושמונה מאות עבדים!! לא ברור מה אפשר לעשות עם כ"כ הרבה... [הגר"ח"פ שיינברג זצ"ל שהיו לו כ"כ הרבה טלית קטן - בטח יהיה לו יבית עבדים!...]

ולמה זכה יפת?... לקבורה. במלחמת גוג ומגוג - יקברו אותך, ולמה, כי פחות התאמצת! כל טיפה של מאמץ מביאה לשכר הרבה יותר גדול.

ואמרו עוד (חגיגה ט, ב) על הפסוק ושבתם וראיתם בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו - אינו דומה ששונה פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחד, ופרש"י אע"פ ששניהם צדיקים לא עבדוהו בשווה שזה עבדו יותר. ע"כ. ובזה לבד יהיה כ"כ ניכר ההבדל כמו בין עובד א' לאשר לא עבדו, כל טיפה נוספת של מאמץ זה כבר עולם אחר.

שרה אמרה לאברהם שיקח את הגר לאשה, "אולי אִבְנָה ממנה" - ופרש"י, בזכות שאכניס צרתי לתוך ביתי. אומר הרה"י - "והנה יש בזה זכות יותר גדולה מדברים אחרים, כיון שזה שבירת המדות באופן מופלא, ובפרט משום שהכניסה את שפחתה להיות צרתה, שזה נסיון הרבה יותר קשה". הגר הופכת להיות צרה, שרה שברה את כל המידות, מזה אפשר להיבנות!!!

רחל גם היא שברה את מדותיה, ומסרה את הסימנים לאחותה - וזכתה ונבנתה, ויזכור א' את רחל ויפתח את רחמה, ופרש"י זכר סימנים שמסרה לאחותה.

כמה שיותר קשה - ככה זוכים יותר.

אצלנו, כל חתיכת נסיון וכל חתיכת קושי - מיד מתמרמרים, ולא מבינים שכך הקב"ה נותן לזכות, והוא קרש קפיצה בבת אחת לעולם הרבה יותר רוחני! כל הנסיונות שהיו לאברהם אבינו, זה המעמיד והמקיים את עם ישראל, שמאז ועד היום, 'ועקידת יצחק

לזרעו ברחמים תזכור... כל הראש השנה שלנו נשען על עקידה אחת.

וכך זה בכל הנסיונות. כל כמה שיותר קשה - זה משפיע לו ולזרעו לדורות!

היום זה יום היארצייט של מרן החזון אי"ש, ומחר היארצייט של מרן הרב שך. ועל שניהם מספרים הרבה על הקשיים הגדולים שהיו לשניהם, החזון איש אף כותב באגרותיו, 'ולא זכיתי לשום עונג מתענוגי החיים, זולתי חולי הגוף ושבירתו'.

מרן הרב שך אמר פעם (להרב שלמה לורנץ) לא היה לי רגע טוב בחיים, אבל אין אדם מאושר יותר ממני...

ושאלנו פעם את מרן רבי ניסים קרליץ זצ"ל, האם הם נהיו גדולים **למרות** הקשיים, או **בגלל** הקשיים?... אמר לנו רבי ניסים, פשיטא שבגלל זה.

סיפר לי יהודי בשבת האחרונה, שהוא היה בבית מרן הרה"י, והגיע לשם אברך וסיפר לרה"י את צרותיו. יש לו מכון של הוצאת ספרים לאור, ובא אחר והשיג את גבולו, וזה נוצר מחלוקת גדולה... הוא לא יודע מה לעשות... אמר לו הרה"י - תוותר! אמר לו, אבל הרב, זו הפרנסה שלי! מה אתה עושה כל היום? שאל הרה"י. אני לומד! וזו פרנסתי. תוותר. השיב הרה"י. קפץ האברך, מה הראש ישיבה חושב, שאני מלאך?!... אמר לו הרה"י, מה יהיה אם תהיה מלאך?... מה יקרה?...

אבל בואו ונשאל את עצמנו, האם בשביל לוותר צריך להיות מלאך?!... אצלנו כל קושי - אנחנו מיד מנסים לברוח, זה לא בשבילי... למה?... בא נתמודד! נקבל ע"ז שכר גדול! פה הרווחים הגדולים!

הגויים רצו גם לקבל את התורה, אלא הם שאלו מה כתיב בה? ואמרו להם דברים שיהיה להם קשה, אז הם אמרו - לא! חד משמעית... והיהודים מה אמרו?... נעשה ונשמע! אם יהיה לנו קשה - נתמודד! תהיה סיעתא דשמיא! ואדרבה, הקושי בונה! ולכן זכו לנצח נצחים.

השאיפה שצריכה להיות לכל בחור...

בתחילת השבוע נפגשתי עם הגאון ר' אליהו מן, ובקשתי ממנו לספר לי סיפור מעניין על מרן רבי חיים קנייבסקי. ואמר לי - בא תשמע: בא יהודי לרבי חיים ואמר לו, אני רוצה להיות ה'רייכמן' של הדור הזה. שאל אותו ר' חיים, מה זה 'רייכמן' של הדור הזה?...

אמר לו היהודי, רייכמן - נתן לרב שך פינקס צ'קים שרק חתום למטה, ואמר לו - נתן את זה למי שאתה רוצה, וכמה שאתה רוצה... גם אני רוצה - אמר היהודי - שיהיה לי הרבה כסף, ואני אוכל לעשות את זה עם הרב...

רבי חיים צחק, מה יעזור שתתן לי, אני לא יודע מה עושים עם זה... תן את זה להרב מן, הוא יודע מה לעשות עם זה...

ואח"כ אמר רבי חיים, אם כבר יש לך מושגים לבקש עשירות בשביל להיות מחזיק תורה גדול, אז למה אתה לא מבקש כבר להיות כמו החפץ חיים?... אמר לו רבי אליהו מן שעמד בסמוך - תפסת מרובה לא תפסת... אמר ר' חיים - טוב, אז כמו החזון אי"ש...! [החפץ חיים זה דור אחר, החזון אי"ש זה כבר הדור שלנו...!] ומוסיף הרב מן, שכמה פעמים רבי חיים אמר לו, שהשאיפה של בחור בדור שלנו שצריכה להיות היא - להיות כמו החזון אי"ש! ואין מי שמבין יותר טוב מה זה חזון אי"ש - כמו ר' חיים קנייבסקי.

הבה ונחשוב לרגע: מה זה באמת להיות כמו החזון אי"ש?...

ישנה הגדרה מאד מעניינת של הגאון רבי דב לנדו שליט"א: הוא אמר את זה גם על רבי חיים מבריסק, אבל על החזון אי"ש הוא אמר את זה בהיכרות אישית.

רבי חיים מבריסק - יש תמונה שלו, ובתמונה הוא נראה זקן כמו יהודי בן תשעים. אבל רבי חיים בריסקער נפטר די צעיר... בגיל

שישים וחמש (!) רק כיון שהעמל שלו היה כ"כ גדול, והוא מיצה את כל כחותיו, הוא היה נראה באמת זקן.

החזון אי"ש - אמר ר' דב לנדו - הא היה אדם שמיצה את הכחות שלו עד תום!

ידוע הסיפור שסיפר הג"ר שמריהו גריינימן, שפעם אחת החזון אי"ש ישב ולמד, ולפתע שמעו קול נפילה מחדרו. מיהרו לחדר וראו את החזון אי"ש שרוע על הרצפה. נבהלו ושאלו אותו אם לקרוא לרופא. אמר החזון אי"ש - זה לא כלום פשוט טעיתי בשיקול הדעת... תמיד אני לומד עד שנשאר לי כח רק בשביל להגיע עד המיטה. היום טעיתי בשיעור הזמן הזה... חשבתי שיש לי יותר כח ולא היה לי, אז נפלת... לא קרה כלום...

הגאון ר' גדליה נדל אמר, למה פעם היו יותר למדנים מהיום? לא רק בגלל שפעם למדו יותר שעות - אלא בגלל שפעם למדו עם ריכוז של מאה אחוז רק בלימוד! היום רק קצת אחוזים בלימוד, וכל השאר - חושבים על הרבה דברים נוספים...

תנצל את הכוחות - עד תום, זה חזון אי"ש ולזה צריכים לשאוף! וכ"א שינצל עד תום - יגיע הרבה...

גדולי הדור זה כלל ישראל!

אברהם אבינו מתפלל על סדום. וכולם שואלים: על סדום?! על סדום להתפלל?!... למה להשאיר כאלו רשעים בעולם?...

בעלי התוספות אומרים, שהיתה גזירה על כל סדום, כמשי"כ האף תספה צדיק עם רשע. כל סדום - חרבה! אברהם אבינו ביקש - שרק הרשעים ימותו. אך הצדיקים והעיר סדום עצמה - ישארו.

הרביה שלנו המשגיח רבי מאיר חדש היה אומר, לקב"ה ישנם הרבה אפשרויות. הוא יכול להחזיר אותם בתשובה ואז בכלל לא יצטרכו להחריב את העיר.

היו גם דור המבול ודור הפלגה. מדור המבול - לא נשאר כלום. הכל נשטף. אך את דור הפלגה - ה' בלל את שפתם וכך הם נפוצו על פני הארצות... לא חסר לקב"ה אפשרויות...

[הרה"י מביא רעק"א בברכות דף י' שמביא זוהר, שלומד מפה שאסור להתפלל על הרשעים שימותו. מי היה לנו יותר רשע מתרח, עובד עבודה זרה, אך יצא ממנו **אברהם אבינו**!...]

בתחילת פרשת חקת מביא המדרש רשימה של כמה מרשעים. כמו חזקיהו מטמא - רשימה של הרבה גדולים שיצאו מרשעים. כמו חזקיהו מאתז ועוד ועוד. א"כ רואים שאסור להתפלל על רשעים שימותו, אי אפשר לדעת מה ייצא מהם.]

אך מצאנו דבר מעניין שמקורו מדברי הזוהר - כך הביאו מו"ר הג"ר הלל זאקס זצ"ל, שהרי אם היה עשרה צדיקים בסדום, והיה מהפכת סדום, היו גם הם נאבדים מהעולם, וכדאי וכדאי הור העולם לסבול גם רשעים אלו ובלבד שהעשרה צדיקים ישארו בעולם, כי עולם עם עשרה צדיקים זה עולם אחר.

רבי חנניה צ'ולק מספר, שפעם, עזר מציון היו במצב כספי מאד קשה, וזה היה בשנותיו האחרונות של מרן הרב שך, והרב צ'ולק טיפל בו כל הזמן. היתה לו אפשרות לנסוע לשבוע לחוץ לארץ לאסוף כסף עבור הארגון, אבל אם הוא היה נוסע - לרב שך יהיה קשה, כי הוא היה רגיל איתו ואהב אותו.

בא הרב צ'ולק לשאול את מרן שה"ת ר' חיים קנייבסקי זצ"ל מה עליו לעשות, ואמר לו רבי חיים - 'הרב שך זה כלל ישראל!!!' ואמר לו להישאר. ומסיים הרב צ'ולק - בסוף הוא גם קיבל כסף רב עבור הארגון בדרך אחרת. (אבל זה לא העיקר...)

גדולי הדור - זה כלל ישראל!...

רבי אליהו לאפיין מביא, חז"ל אומרים (סנהדרין צט, ב) מאי אפיקורס? דאמר מאי אהנו לן רבנן. לדידהו קרו לדידהו שנו. ופרש"י והם אינם יודעים שהעולם עומד עליהם. ומסבירה הגמ' כיון שהוא לא מאמין בפסוק "ונשאתי לכל המקום בעבורם".

אומר ר' אליהו לאפיין, אילו היו עשרה צדיקים וסדום היתה נשאת ולא היתה נהפכת, מה היו אומרים אנשי סדום על העשרה צדיקים? ... הבטלנים האלו... הלומדים האלו... מה הם עושים בעולם? ... מי צריך אותם? ... הם חיים רק על חשבון המדינה... אבל מהי האמת? ... שבלעדיהם - הייתם כבר מזמן בהפיכת סדום...

אף אנו נאמר: אותו הדבר גם בדור שלנו. כל העולם חי בזכות הבני תורה. מה אומר הרחוב? ... נדמה לו שהם עושים את הכל, וכולם חיים רק בזכות המדינה. אך האמת היא - שבזכות עולם התורה - קיים כל העולם.

יש סיפור שרק בעולם הישיבות מותר לספר: בשנת תשט"ו, כשהיתה מלחמת סיני, כולם הריעו לצה"ל... אמר הרב מבריסק, הכל בזכות הבני תורה. בלי הבני תורה לא היה שום דבר!!! אמר אחד לרב מבריסק, יש לי ראייה שזה לא ככה... אם הכל היה בזכות הבני תורה, אז למה בכל אופן היו הרבה שמתו? ... אמר הרב מבריסק, אני אספר לכם סיפור: הסבא, הבית הלוי (ידוע שהוא היה ענוותן גדול מאד!) היה לו בן עילוי, שהוא עשה שידוך שנתנו שם הרבה מאד כסף. ואביו הבית הלוי הבין שיש לו קצת גאווה מזה. הוא קרא לו ואמר, מה אתה מתגאה, שלקחו אותך לחתן? ...! לא לקחו אותך בגללך, אלא בגלל שרצו להיות המחותנים שלי! לכן גם שילמו ע"י הרבה...

אמר לו הבן, (שהיה גם בריסקער חריף...) יש לי ראייה לא ככה... מה הראייה? ... כי אם זה היה בגלל אבא - היו משלמים הרבה יותר! ... אמר לו הבית הלוי - נכון. אבל הבעיה היא שאתה החתן... והנמשל מובן מאליו...

השקפה של תורה

אנחנו מחזיקים את עולם הישיבות. רבי אלכסנדר שטרנבוך אמר, בהתחלה כשהיו הבחירות ויצאו לבחור ועשו רק כמו שאמרו לעשות, אז דובר כל הזמן על שמונה מנדטים, אבל לאחר הבחירות, שהתחילו הישיבות לדון בזה, ולנסות להרכיב את הממשלה - אמר הקב"ה אני אקח לכם מנדט אחד, וירדו לשבעה! אנחנו נרכיב ממשלה רק אם נלמד, לא אם נגיד מה לעשות. אם נגיד מה לעשות - אף אחד לא יתחשב בנו... אבל אם נלמד - נזכה הרבה יותר!

אני רוצה לומר לכם דבר אחד: היום אנחנו ניזונים מכל מיני עיתונים, עיתונאים, חינוכונים וכדומה, שהכותבים שם בחלקם הם זרוקי ישיבות, והם ברוחב לבם הגדול קובעים את ה'ידעת תורה', ואנחנו עוד מאמינים להם...

עוד תגיע פעם שאנחנו פשוט נתבייש... עליהם סומכים?! ... ועוד לקרוא את זה בשקיקה?! ... הבאנו פעם בשם מרן רה"י הג"ר גרשון שליט"א שאמר על ת"ח שיוצא גליון שלו - שזו לא השקפה שלנו, לא השקפה של תורה ולא השקפה של עולם הישיבות... ושלא יקראו את זה, וכ"ש סתם עיתונאים מביימים דברים, כותבים מה שרוצים, ואח"כ אנשים קוראים את זה. צריך מאד לזהר!

להסתכל על כל דבר בשלמות

הג"ר יעקב אריאלי (אביו של הג"ר אשר אריאלי שליט"א) אמר, כתוב בסוף הפרשה הקודמת - שאברהם אבינו ראה את הארץ - הקב"ה קיפל את כל הארץ מתחתיו ואמר לו זאת הארץ אשר אתה

עומד עליה - לך אתננה ולזרעך. וכתוב במפרשים, מה הענין לקפל אותה? ... כי אם ה' היה מראה לו את הארץ בצורה ישרה - הוא היה צריך להסתכל לארבעה צדדים, אבל כשזה מקופל - הוא יכל לראות את הכל ביחד.

ומה הענין לראות את הכל יחד ולא להסתכל לארבעת הצדדים? והוא אמר דבר מאד נכון! - כשאתה מסתכל לארבע צדדים, אתה רואה כל צד בנפרד, כל צד מה שהוא צריך ומה שיש בו. אבל כשאתה רואה דבר שלם - כל ההסתכלות היא אחרת! יכול להיות שיש דבר שהוא טוב לצד הזה, ורע למשנהו.

וניקח דוגמא: יש בחור שהוא מבין שטוב לו יותר ללמוד בלילה, ולישון במשך היום. ואם הוא מסתכל על עצמו לבד - ייתכן וזה נכון. אך כשאתה מסתכל על כללות הישיבה - זה נזק! וכמו שאמר מרן הרה"י ר' גרשון, הוא מרויח בחור אחד, ומפסיד למאות! למה, כי זה גורם רפיון.

או למשל, בחור שרוצה ללמוד עד שעה מאורחת בלילה, ולמחרת לא להתפלל בישיבה, אם הוא מסתכל מצד אחד - למדתי הרבה שעות! אך אם הוא מסתכל על כל המבנה של 'בן תורה' זה כולל גם להתפלל בישיבה, ולבא לסדר בזמן, אז חסר לו... כאשר מסתכלים על דבר ב'שלמות' - זה משהו אחר...

וכך זה בכל החיים שלנו! יש עבודת ה'. יש אחד שכל הזמן הוא לומד אבל רק גמרא. מוסר לא מעניין אותו. אמנם בלימוד הוא טוב, אבל בשלמות של האדם - חסר לו!

שאלו פעם את מרן הרב אלישיב זצ"ל על שידוך מסויים שהוא לא לומד מוסר אבל הוא גאון בלימוד, הורה הרב אלישיב - לא לעשות את השידוך הזה, ולמה, כי מי שלא לומד מוסר - תמיד הוא מרגיש שהשני אשם, ומוסר מלמד אותך שגם אתה אשם... לא תמיד השני אשם... מוסר מלמד אותך, אם אתה תהיה בסדר - הכל יסתדר!

אנחנו באים לעולם של שלמות. לכן בישיבה ב"ה לומדים ומקפידים גם לחזור.

אמר לי הגאון ר' ישראל סוקל [מישיבת בית מדרש עליון] שהוא היה פעם אצל מרן הרב שך, ושאל אותו מה הוא עושה, אמר לו - 'מגיד שיעור'. אמר לו הרב שך - מה עם חזרות? ... אמר לו הגר"י סוקל, היות ויש לי שיעור אין לי כ"כ זמן לחזור... אמר הרב שך - זה לא טוב... חייבים לחזור! ללמוד ולחזור ולשנן!

אנחנו חיים עם שלמות. והנה בדור שלנו רואים שקיימת מלחמה עזה בין כוחות הקדושה לכוחות הטומאה.

[לא נדבר במפורש, כי כבר נגמר ענין הבחירות...] אבל ראינו את החילול ה' הנורא, שלא רק שנפל פה מנדט שמיני, אלא זה הלך לשיא של כחות הטומאה!!

הקב"ה רצה להראות לנו משהו... זה נוגע לנו, שצריך להרבות כבוד שמים! הקב"ה מראה לנו שיש מלחמה עזה, מלחמה של אחרית הימים, צריכים להרבות קדושה, להרבות כבוד שמים! עם התמדה, עם עמל התורה, עם תפילה, עם מוסר, עם מידות, ועם השקפה ישרה!

ואז ה' יזכה אותנו שנזכה באמת לראות במהרה שבמוצאי שביעית בן דוד בא! אמן.

זכות הלימוד בגליון זה הוקדש לרפואת
אודליה מרים בת פיורלה
בתוך שאר חולי ישראל

לעי"נ
א"מ רבת הפועלים והחסד
מרת פנינה פרל מישקובסקי ע"ה
בת הרה"י יהושע מאיר שוירץ זצ"ל
נלב"ע כ"א חשון תשמ"ו
תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר וכן שיעור דף היומי ועוד, בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ניתן לתרום לגליון מכל עמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ באמצעות לחצן קופות נוספות בחיפוש יש להקיש ארחות חיים או קוד מוסד 1000729 כמו"כ ניתן לתרום דרך המערכת הטלפונית הממוחשבת נדרים פון בחיגו לטלפון 037630585 שלוחה 2071 או במספר פלא' 053-415-3025 כל מי שיכול לעשות הוראת קבע אפילו של כ5 ש"ח תבוא עליו ברכה, וכל המוסיף... ניתן לקבל את הגליון במייל: 4166058@gmail.com